

Noteringar från OEYC Teknisk träff i Stenungsund 2017-03-20

Åtta medlemmar hade samlats i Styrmansrummet i Stenungsunds Kulturhus för att samtala om tekniska frågor inför seglingsäsongen 2017:

Leif Lexell, Anders Jonsson, Göran Haeger, Bo Edvinson, Fredrik Mossberg, Christer Carnholm samt Cajsa och Lars Ljung.

Följande frågor hade föränmälts som intressanta för diskussion och utbyte av erfarenheter:

- * Att klättra i masten utan fasta steg
- * Hur manövrera vid ”Man över bord”
- * Hur arbeta med ”Sträcklack” vid ommålning av båtarna
- * Vilka kompletteringar av normal segelgarderob rekommenderas
- * Förvaring av Gasolflaskor
- * Synpunkter på fall nerdragna till sittbrunnen
- * Byte av relingslist
- * Kärvande skjutlucka till ruffnedgången

Mastklättring

Ibland kan man behöva komma upp i masten även om man inte har fast monterade steg. Att hissa en person kan bli tungt, och man bör, om valet är fritt, välja den lättaste personen, den som kanske också har något mindre krafter för hissning. Att hissa en femtio kilos hustru är ingen match för Christer, och Lars hissar årligen upp Cajsa, som väger några kilo till, åtminstone en bit upp, och det har hittills gått bra. Det förenklar naturligtvis om den hissade personen hjälper till och klättrar med hjälp av vant etc. Om man inte har nerdragna fall är man hänvisad till vinschen på masten, oftast ganska liten och med en utväxling, vid nerdragna fall har man mer friktion på vägen, men kanske en något större vinsch (se vidare nedan). En god hjälp kan man få av en ”step fender”, d.v.s. ett fotsteg i form av en horisontell fender hängande i en hanfot i ett fall. Hissaren förflyttar successivt och växelvis fendern/fotsteget och båtmansstolen uppåt och hissobjektet lastar av genom att stå på fendern under stolhissningen. Det rekommenderas att man inte fäster båtmansstolen med hjälp av storfallets karbinhake, utan använder en schackel eller knyter fallet direkt med ett pålstek i stolen. Ett reservfall parallellkopplat som säkerhet kan också rekommenderas. (Många tampar blir det). Värsta scenariot är väl att man skall utföra hela manövern ensam, och då krävs det självläsande hissordningar, kanske i kombination med stegfender. En tveksam metod är att man under segling släpper i en pyts fäst i andra änden av hissingsfallet och låter ”vattenkraften” hissa upp en. Men tar vinden slut så åker man ner igen.... Tål nog att fundera lite mer på. En något mer verklighetsnära lösning är en slags repstege som man hissar upp med fallet och sedan klättrar man helt sonika upp på den. Säkerhetslina rekommenderas. Sådan stege lär finnas att köpa.

<http://www.yachtshop.eu/se/product/5980709/Anti-torsion%20stege%2016%20m%20f.%20mast%20kl%C3%A4ttring>

Man över bord

Första frågan var hur man bäst manövrerar båten för att snabbast och säkrast komma tillbaka till den nödställde. Bo föreslår att man direkt faller av, tar en gipp (släng?) och fullföljer ”cirkelbågen” och kommer fram i lä av simmaren. För att falla snabbt måste man ju släppa ut storskotet helt, och därmed ökar risken för slänggipp. Som sjöscout lärde sig er rapportör att gå andra vägen: stagvänd direkt och gå runt i en åtta. Valet avgörs kanske av båtens vändradie och manövrerbarhet, övning rekommenderas!!

Nästa problem som uppstår är att få fysisk kontakt med den nödställde. Har man flera besättningsmedlemmar ombord skall någon utses att enbart hålla visuell kontakt med den ifallna/e. Christer har alltid en 15m lina i aktern som kastas ut och båten manövreras så att linan korsar

simmarens position. En Hansalina eller liknande kan göra samma tjänst. Förutsatt att den nödställda är vid medvetande kommer man ganska lätt att kunna hala in vederbörande till båtsidan, betydligt värre är det om offret är medvetslös eller skadad. Oavsett detta är det inte helt enkelt att få upp en nödställd i blöta kläder i båten. Att klättra på badstege (tillräckligt lång) är möjligt med assistans ovanifrån (från båten och gärna också av Vår Herre), att hissa med hjälp av bom och storskot kanske möjligt om man bara får fäst kroken på ett lämpligt ställe....

Summan av diskussionerna blev i alla fall: Det absolut viktigaste är att aldrig gå överbord. I mörker och sjö är det sannolikt det sista man gör, var alltid fastspänd i båten, helst även i sittbrunnen. Säkerhetslinor på däck spända från för till akter skall naturligtvis användas när de finns, risken är dock stor att man med för stor slack i linan eller för lång personlig säkerhetslina ändå hamnar utanför båten, om än med kontakt. Att släpas efter båten under segling lär inte vara bekvämt. Gå på lovertssidan, det ger kortare slack och mindre risk att ramla i sjön. Ha säkerhetslinor med dubbla krokar som man successivt fäster på säkra punkter midskepps eller i masten om det är där man skall jobba.

Målning med sträckfärg

Fredrik och Christer har båda målat sina båtar med De Ijssel Double Coat 2-komponentfärg, med förnämligt resultat. Underarbetet har dock varit omfattande, med tre lager grundfärg med mellanslipning och tre lager ytskikt-färg, med slipning, med successivt finare papper, (ner till 500). Man rullar på färgen, ger först en "apelsinskalsaktig" yta som genom "sträckningen" blir helt slät efter några timmar/något dygn? Man har använt "kontrollfärg" som visar när man slipat tillräckligt. Färgen tillhandahålls bl.a. av Hedbergs Industri i Fisketången (Generalagent). Se länk nedan. Jag har även hittat en länk med diskussion runt färgen, initierad av en missnöjd kund, men med förklarande svar från Hedberg, se nedan.

Ett alternativ till målning kan vara foliering med plast, pris 220 kr/kvm, Anders kände till denna metod.

<http://www.de-ijssel-coatings.se/>

<http://www.maringuiden.se/forum/topic/70798-m%C3%A5lat-med-de-ijssel-double-coat/>

Segelkomplettering

Vad kan man behöva ha som komplement till standardgarderoben, som för de flesta innefattar stor och rullgenua? Fredrik har beställt en CodeZero (se Gransegels länk som exempel)

<http://www.gransegel.se/codezerothemovie.html> Fredriks segel kostade ca. 25000:- för 55 kvm på rulle, han har också kompletterat med ett peke från Båtsystem.

Christer kör normalt med en Yankee och/eller Kutterflock. Lars o Cajsa har en genacker som segelmakaren sydde av en för liten (Vindö 32) spinnacker och som sitter på en enkel monterbar rostfri bom och fungerar mycket bra när den väl kommer upp.

Lazy Bag som komplement till Lazy Jacks verkar vara populärt och bekvämt, kostar 8-10 tkr?

Gasol

OE32 har som standard plats för två P6 gasolflaskor i ett separat, ventilerat/dränerat utrymme längst akterut. Detta fungerar bra, men det vittnades om (Cajsa/Lars och Fredrik) att dräneringen kan ta in vatten till den grad att flaskorna flyter omkring i uselt väder och ev. igensatt dränering.

Motsvarande finns inte på Anders OE36, möjligen går det att åstadkomma igen om någon tidigare ägare har använt utrymmet till annat. Ett bra säkerhets- och bekvämlighetsarrangemang är en magnetventil i gasolledningen. Ventilen sitter nära flaskan och manöverpanelen (liten) vid spisen. Gasolvarnare är heller ingen dum idé, man kan även montera en täthetsindikator. Gasolslangar bör bytas var femte år? Kanske ändrat till sju år.

Nerdragna fall

Ursprungligen manövreras fall och revning från masten. Beroende på besättningens storlek vinner man inte så mycket med fall nerdragna till sittbrunnen, om man inte också kan reva från sittbrunnen. Fallvinschar på masten är i allmänhet små och enkelväxlade, med nerdragna fall behöver man större vinsch i sittbrunnen. Med Lazy Bag kan det finnas en finess med neddraget storfall, förutsatt att storen löper ner snällt och lägger sig i Bagen, annars måste man ändå upp och kanske dra och vika segel på däck.

Relingslist

Relingslisten i teak är i allmänhet skruvad med träskruv (fransk skruv?) ner i den massa av plast och sågspån som lagts i utrymmet som bildas vid sammanfogningen av skrov och däck. (Se bifogad ritning) Anders och Göran ser fram mot utbyte av relingslisten p.g.a. skador på listen, och vi önskar lycka till!

Skjutlucka

Skjutluckan till ruffnedgången har en tendens att kärva, beroende på årstid och väder i vårt fall. Göran har bestående problem, och Christer redogjorde för sina åtgärder i samma situation. I Christers fall gled luckan på rostfria skenor mot varandra, vilket kärvade. Christer bytte den nedre? listen mot en lagom bit gammal plastlatta, vilket kurerade glidet. Notera att det finns en ritning med detaljer över skjutluckan i Bygghandboken under Moment L

Övrigt

I övrigt fikade vi med goda mackor till självkostnad och diskuterade självfallet diverse andra större och mindre frågor, dock utan närmare redogörelse i detta aktstycke.

Notera också att jag i mitt förvar har en bunt ritningar enligt bifogad handskriven lista, t.ex. på relingslisten enl. ovan. Ritningarna har jag fått i klubbens namn av medlemmen Gunnar Agfors, Jag har haft dem sedan dess, och fortsätter så tills annat beslutas.

Vid tangenterna

Lars Ljung

Bilagor:

[Lista över ritningar](#)

[Ritning, relingslist och mantågsstötta](#)

Länkar till stegar att hissa upp i masten som Anders Jonsson hittade efter träffen:

<https://kinlevenmarine.com/index.html>

<http://37.60.252.245/~mastmate/products/#climbingsystem>

<http://www.force4.co.uk/force-4-20m-fibre-light-ladder.html#.WNE6zdI18dU>

<http://www.atninc.com/atn-mastclimber-sailing-equipment.shtml>